

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1380

2001

H O M I L E T I C I .

2002

Schierii Commentat. de Regia Budensi Bibliotheca.

DCCCXVII.

R. 3124 Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 109. 4. per duas columnas priore parte elegantius scriptus, et rubricis distinctus ita in anteriore theca notatur: *Hunc libellum testatus est Monasterio sande dorothae wienne dominus Erhardus grützsch de marichekg Confessor ad sandum Jacobum.* Insunt vero I. lectae in adjumentum sacrorum Oratorum *Autoritates Patrum*, quas praecedit Elenchus docens, quaenam quibus-

vis Dominicis aut Festis per anni decursum usui esse possint, tum matteriarum Index. Sunt vero Patres: *Dionysius, Hilarius, Chrysostomus, Beda, Isidorus, Augustinus, Symmachus, Cassiodorus, Haymo, Rabanus, Rabbi Moisse, Damascenus, Ambrosius, Origenes, Gregorius M., Bernardus, Hieronymus, Anselmus, Hesychius, Adamantius*, quem mirere divisum ab Origene, uti et *Maimonidem* inter Doctores Christianos. Ad calcem adscripti sunt Lusus poetici in laudem cujusdam *Ludolfi Decani*, e quibus saltem Distichon istud retrogradum adscribi mereatur:

*Est decus ecclesiae Ludolfus, copia morum,
Semita virtutum, lux pia justitiae.*

II. fol. 61. Sequitur Opus super Miserere mei Deus. Commentarium puta, cuius extrema in v. *Tunc imponent super altare &c.* exeunt in Sermonem de Virginitate bonum, numero tamen Capitum seu §§. procurrente, quorum etiam adtexta est *Tabula*. Autorem ignoro, nisi is sit *Udo* seu *Hugo de Vitonio* ex Ord. Praed. Cardinalis a. 1371. e quo *Quetifus Yvonem* seu *Evenum de Begaignon* T. I. p. 667. effingere conatur, quemque fide *Lusitani* et *Altamirae* in Psalmum Miserere scripsisse refert. Commentarius ceterum infit: *Miserere mei Deus &c.* Septem sunt defectus impellentes homines ad querendam misericordiam dei. Primus defectus est fortune &c.

DCCCXVIII.

Codex membraneus lat. Sec. V. 709 XIII. Folior. 285. f. max. per duas columnas minutius, sed nitide exaratus, coloribus illustratus et quondam donatus *Librarie Collegij ducalis a M. Petro Czech de Pulka* noto Theologo nostro, D. Stephani Canonico et Plebano in *Lauffe*, five *Lauchsee*, Pago hodie dicto *Lafsee*, vastum Opus continet duplici Praefamine gaudens, quorum prius inscribitur: *Incipit prologus in opus subsequens*, et incipit: *Dilectis plurimum et diligendis semper in uisceribus ihesu christi uenerando clero romano et uiris scolasticis prophetarum filiis epulantibus in domo calui elysei pulmentum ex uase fidili. Petrus*

2003

C O D I C E S

2004

trus diuina permissione sancte romane ecclesie cardinalis indignus sic ex uase litere gustare pulmentum scripture ut per nostrum elyseum apposita farina spiritualis intelligentie pulmentum ipsum gustantium dulcescat in ore &c. Atque sic coactis undique allegoriis biblicis mystica in longum tenditur tractatio, e qua ad rem discimus, Petrum per septennium scolarem in castris scolaisticis cucurrisse, Dominum aperuisse os ejus, dum in cathedra seniorum et magistrorum laudabat eum, demum manum illum admovisse Operi, quo divini verbi Praeconibus consuleret, cuius etiam methodum exponit. Praefamen alterum brevius inscribitur: Responso magistri petri facta scolaribus in ipsis scolis insistentibus pro presenti opere inchoando. Incipit: Parvuli (literis uncialib. diplomat. quemadmodum et prima vox ipsius Operis) petierunt panem et non erat qui frangeret eis &c. atque hic primum docemur Operis titulum: laborabo — Alphabetum in artem sermocinandi exarare. Haec porro Ars pro literarum numero in Libros XXIII. dividitur, Libri singuli abeunt in Capita, quorum Liber I. five A. censet 81. totidem videlicet Voices, quarum significatio et usus homileticus e sacris Literis in margine citatis exponitur. Sunt vero: Alpha. Altissimus. Altum. Auxilium. Archana. Arguere. Aduentus christi. et sic ulterius usque ad Zizania. Inscriptio Operis est: Incipit Alphabetum in artem sermocinandi a magistro petro in scolis in-

choatum et postmodum ab eodem sancte Romane Ecclesie Cardinali licet Indigno corredo ipso principio consulatum (consummatum?) Initium: Alpha sive principium creature. Apoc. Ego sum alpha et omega. Alpha scripture. unde ab illa prima littera usitata appellatione alphabetum appellamus. Primum supra nos. Secundum extra nos &c. Porro, ut Autor subministratae a se sacrae Supellestilis usum doceat, fol. 275. ita monet: Ut autem o lector preter omnem doloram superiorem circa uolumen prescriptum occurrat tibi facilius quod intendis. Cum uolueris uerbum aliquod exortatorium propone re attende diligenter et perquiere sollicite que scriptura sit tam de dominicalibus diebus et quibusdam ferialibus quam de festis per circulum anni. Atque hoc deinceps per singulos hosce dies ostendit citatis Operis Capitibus, ad quae pro materia recurri potest. Singulare est, Alphabetum istud in nullius primorum Typographorum manus incidisse, qui non reformidabant vasta Corpora, ut Lirani Postilla, Job. Balbi Catholicon &c. docent. Codices ejus mss. plures indicat Oudinus T. II. col. 1721. potissimum in Bibliothecis Ord. Cist. a se visos, quo loco etiam Autoris Petri de Mora Beneventani res exequitur. Easdem tradit Ciaconius in vit. Pontiff. et Cardd. T. II. col. 24. nulla tamen Alphabeti nostri mentione facta. Conveniunt, ab Innocentio III. cuius Decretales redegit in ordinem, Cardinalem Diaconum creatum fuisse;

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1380

2005

H O M I L E T I C L

2006

fuisse; ille vero vult *S. Mariae in Aquirio*, hic *S. Angeli*. Neuter tamen verbulum facit de ejus Magisterio Scholae theologicae, quo eum ante Purpuram functum ex adlatis *Praefaminibus* liquet. An *Bononiae?* Dicerem fortasse, si ad manum esset *Sartii* et *Fattorini* Commentarius de claris *Archigymnasi Bononiens*. Professoribus a Sec. XI. ad XIV. Annum mortis Nostro statuunt 1213—16.

DCCCXIX.

R. 865 Codex membraneus lat. Sec. XIV. Folior. 104. f. per duas columnas minutius et multis compendiis exaratus, coloribus distinctus et fronte literas M B sub cruce deauratas praferens Congeries est plurimorum Vocabulorum

nulla servata Alphabeti lege in usum Homiletarum ita aptata, ut de quovis promtam habeant cum divisionis, tum amplificationis materiem. Initium ducitur a voce *Paulus*; sic: *Queritur quando hoc nomen pauli apostolo fuerit primo impositum. cum ante vocaretur saulus. Resp. opinio Origenis super epistolam ad ro. quod apostolus semper fuit binominis &c.* Sequuntur Vocabula: *Seruus. Seruire. Pecatum. Mendacij. Fides. Pietas. Ele~~g~~us. Spes. Sperare. Verbum Dei. Predicatio. Predator. Saluator. Dile~~g~~io &c.* usque ad numerum 321. Ut autem difficultati in quaerenda materia occurratur, adest in calce Index alphabeticus. Ceterum Autoris, Temporis, Locci nullum vestigium.

